

## 1995. évi LXXXIII. törvény

### a Magyar Köztársaság nemzeti jelképeinek és a Magyar Köztársaságra utaló elnevezésnek a használatáról

Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló - többször módosított - 1949. évi XX. törvény 76. §-a (3) bekezdésének végrehajtására a következő törvényt alkotja:

#### *A címer*

**1. § (1)** A Magyar Köztársaság címerét (a továbbiakban: címer) az Országgyűlés, az országgyűlési képviselő, a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság, az Alkotmánybíróság tagja, az országgyűlési biztos, az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank, a Kormány, a Kormány tagja, a fegyveres erők, a helyi önkormányzat, a helyi kisebbségi önkormányzat, a bíróság, az ügyészség, a rendvédelmi szervek és a közigazgatási feladatot ellátó szervek, továbbá ezek hivatalai, illetőleg a felsoroltak képviselőit jogosult személyek a hivatali feladataik ellátása során külön engedély nélkül használhatják, illetőleg helyezhetik el az épületeiken és helyiségeikben.

(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó költségvetési szervek (intézmény, intézet stb.) címerhasználatának eseteit, illetőleg e szervek épületein (helyiségeiben) a címer elhelyezését a tevékenységi körük szerint illetékes miniszter határozza meg.

**2. §** A címert a bankjegyen fel kell, az állampapíron (1990. évi VI. törvény 3. §) és a pénzermén fel lehet tüntetni.

**3. § (1)** Ha törvény, illetőleg törvény felhatalmazása alapján jogszabály másként nem rendelkezik, magánszemély a foglalkozásának (hivatásának) gyakorlása során, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet - az 1. §-ban említett szerveken (személyeken) kívül - a tevékenysége során, illetőleg a szervezete jelképeként vagy ennek részeként a címert nem használhatja.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni - a Magyar Köztársaság hivatalos lapjai kivételével - a sajtótermékek címfeliratára is.

(3) Az (1) és (2) bekezdést a címer elkülöníthető elemeire (Szentkorona, pajzs) is alkalmazni kell.

**4. § (1)** A címernek védjegy elemeként való használatát az iparügyekért felelős miniszter engedélyezheti a védjeggyel védeni kívánt áru tekintetében illetékes miniszter véleményének kikérése után. Az iparügyekért felelős miniszter a kérelem elbírálása során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) alapján jár el. Az ügyfél a határozat felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül keresettel kérheti a bíróságtól.

(2) A kérelem elbírálása során meg kell vizsgálni, hogy az áru minősége, jellege, a kérelmező tevékenységének jelentősége indokolttá teszi-e a címer használatát. Ezt a kérelmezőnek kell bizonyítania.

#### *A zászló és a lobogó*

**5. §** A nemzeti ünnepeken a Magyar Köztársaság lobogóját (a továbbiakban: lobogó) ünnepélyes keretek között, katonai tiszteletadással az Országház előtt fel kell vonni.

**5/A. § (1)** Azokon a középületeken, illetőleg középületek előtt, amelyeket

a) az állam és a helyi önkormányzatok választott testületei, közigazgatási feladatokat ellátó szervei, valamint az állam, illetve a helyi önkormányzat által fenntartott, közfeladatokat ellátó intézmények,

b) a köztársasági elnök és hivatala,

c) a Kormány,

d) az Alkotmánybíróság, a bíróságok és az ügyészségek,

e) az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank, az országgyűlési biztos és hivatala,

f) a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek feladatuk ellátása során használják, a zászlót vagy a lobogót állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

(2) Ha az (1) bekezdésben felsorolt szerv több épületben fejt ki tevékenységét, a zászló (lobogó) elhelyezésének kötelezettsége a központi épületre irányadó.

(3) A zászlót vagy a lobogót állandó jelleggel el kell helyezni az Országgyűlés elnöke, a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Alkotmánybíróság elnöke és a Legfelsőbb Bíróság elnöke rezidenciáján vagy rezidenciája előtt.

(4) Az Országgyűlés, az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság épületére, illetve épülete előtt, továbbá a köztársasági elnök és a miniszterelnök hivatali épületére, illetve épülete előtt, valamint az Országgyűlés elnöke, a köztársasági elnök és a miniszterelnök rezidenciáján vagy rezidenciája előtt elhelyezett zászlót (lobogót) napnyugtától napkeltéig meg kell világítani.

(5) Szélsőséges időjárási viszonyok között - annak időtartamára - a szerv vezetője elrendelheti a zászló bevonását, illetőleg a lobogó levonását. Ez a rendelkezés az Országgyűlés, az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság épületére, valamint a köztársasági elnök és a miniszterelnök hivatali épületére, továbbá nemzeti ünnepek idején nem alkalmazható.

**6. §** A Magyar Köztársaság zászlajának (a továbbiakban: zászló), lobogójának védjegy elemeként való használata esetén a 4. §-t kell alkalmazni.

**7. §** (1) A magyar tengeri és folyami hajók, továbbá egyéb vízi járművek (a továbbiakban: hajók) az állami felségjog jelzésére - a 8. § (2) bekezdésében foglalt kivétellel - a zászlóval azonos háromszínű lobogót használnak.

(2) A hajók lobogóhasználatának részletes szabályait a hajózásról szóló jogszabályok és nemzetközi szerződések állapítják meg.

**8. §** (1) A honvédségi csapatzászló fehér színű, közepén címer van, amelyet jobbról cserfaág, balról olajág övez, széleit váltakozva piros és zöld lángnyelvekből álló pártázat veszi körül.

(2) A Magyar Honvédség hadihajói az állami felségjog jelzésére hadilobogót használnak. A hadilobogó fehér színű, az árboc felőli részén címer van, amelynek függőleges tengelye a lobogót harmadoló képzeletbeli függőleges vonallal esik egybe; széleit váltakozva piros és zöld ékekből álló pártázat veszi körül.

#### *A Magyar Köztársaságra utaló elnevezés használata*

**9. §** A Magyar Köztársaságra utaló elnevezést a szervezetek (személyek), továbbá azok hivatalai, illetőleg vezető beosztású dolgozói a rájuk vonatkozó jogszabályok szerint használhatják.

#### *Egyéb rendelkezések*

**10. §** (1) Nemzetközi vásáron (kiállításon, árubemutatón stb.) a Magyar Köztársaságra utaló elnevezést, illetőleg a címer használatát az ilyen esemény rendezésére vagy az azon való részvételre jogosultak részére - a külpolitikáért felelős miniszter véleményének kikérése után - a kereskedelemért felelős miniszter engedélyezi.

(2) Nemzetközi kulturális vagy társadalmi jellegű rendezvény esetén az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával az engedélyt a kultúráért felelős miniszter, illetőleg a társadalmi rendezvény jellege szerint illetékes miniszter - a külpolitikáért felelős miniszter véleményének meghallgatása után - adhatja meg. A kérelmet a kultúráért felelős miniszterhez kell benyújtani.

(3) Az engedély iránti kérelem elbírálása során az (1) és (2) bekezdésben említett miniszter a Ket. alapján jár el. Ha a kérelmet a benyújtástól számított harminc napon belül nem utasítja el, az engedélyt megadottnak kell tekinteni. A kérelem elutasítása esetén az ügyfél a határozat felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül keresettel kérheti a bíróságtól.

**11. §** (1) A nemzethez tartozás kinyilvánítása céljából magánszemély a címert és a zászlót (lobogót) az e törvényben foglalt korlátozások megtartásával használhatja.

(2) A címernek és a zászlónak (lobogónak) a nemzeti ünnepek, az ezekhez kapcsolódó és egyéb társadalmi (politikai, gazdasági, tudományos stb.) rendezvény, nemzeti jellegű más megemlékezés, valamint katonai tiszteletadás alkalmával történő eseti használata - az e törvényben foglalt korlátozások megtartásával - megengedett.

(3) A címer és a zászló (lobogó) az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a történelmileg kialakult formák szerint (pl. pajzstartóval) is használható.

(4) A zászlón elhelyezett címer használata azokban az esetekben és feltételekkel megengedett, ahol e törvény a címer használatát megengedi.

**12. §** A nemzeti jelképek használata során meg kell őrizni azok tekintélyét.

**13. §** (1) A külön törvényben erre feljogosított önkormányzat által alkotott címernek és zászlónak (lobogónak) a Magyar Köztársaság címerétől és zászlajától (lobogójától) jól megkülönböztethetőnek kell lennie.

(2) Ha a címer, illetőleg a címeres körbélyegző használata kötelező, az önkormányzati címer, illetőleg címeres körbélyegző egyidejűleg nem használható.

**14. §** (1) A címer grafikai megjelenítésére a szabvány előírásai irányadók.

(2) Az 1. §-ban feljogosított szervezetnek a címert a címeres körbélyegzőn úgy kell használniuk, hogy a címer körül a szerv nevét, illetőleg a címert használó személy hivatalának (tisztségének) megnevezését fel kell tüntetni.

#### *Átmeneti rendelkezések*

**15. §** A Magyar Népköztársaság címerével kiadott okiratok (útlevel, személyi igazolvány stb.) a bennük megjelölt, illetőleg a meghosszabbított érvényességi határidőig használhatók.

**16. §** (1) A Magyar Népköztársaság címerét a középületekről, a köztulajdonú építményekről - a műszaki és pénzügyi lehetőségek szerint - a legrövidebb időn belül el kell távolítani, ennek megtörténteig pedig le kell fedni. A Magyar Köztársaság címerét - az építési szabályok szerint - a középületeken a műszaki és pénzügyi lehetőségeknek megfelelően kell elhelyezni.

(2) A műemléki védelem alatt álló épületek, építmények esetén a korábban eltávolított és a Magyar Népköztársaság címerével helyettesített - az eredeti építési korszakhoz tartozó - címert kell visszaállítani.

**17. §** E törvény hatálybalépése előtt a Magyar Népköztársaság címerével kibocsátott bankjegy, pénzérme, értékpapír és bélyeg - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a bevonásáig forgalomban marad.

**18. §** A címernek, a zászlónak (lobogónak) és a Magyar Köztársaságra utaló elnevezésnek e törvénytől eltérő használatát - ha a 15-17. § másként nem rendelkezik - e törvény hatálybalépését követő két hónapon belül meg kell szüntetni. Ez irányadó a törvény hatálybalépését megelőzően kiadott engedély alapján történő címerhasználatra is.

#### *Hatálybalépés*

**19. §** (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a csapatzászló adományozásáról szóló 31/1976. (XI. 6.) NET határozat a hatályát veszti.

**20. §**

#### *Felhatalmazás*

**21. §** (1) Felhatalmazást kapnak

a) a miniszterek, hogy az 1. § (2) bekezdésében foglaltakat,

*b)* a miniszterek, hogy a feladatkörükben a nem állami szervek által kiadott okiratokon a címer és a címeres körbélyegző kötelező használatát,

*c)* a honvédelemért felelős miniszter, hogy a honvédségi csapatzászlóra, a hadilobogóra és a felségjelre, valamint ezek használatára, illetőleg adományozására vonatkozó részletes előírásokat,

*d)* a rendészetért felelős miniszter és a katasztrófák elleni védekezés irányításáért felelős miniszter, hogy az irányítása alatt álló szervek tekintetében a csapatzászlóra, annak használatára, illetőleg adományozására vonatkozó előírásokat,

*e)* a sportügyeket felügyelő miniszter, hogy a címer, a zászló (lobogó) sportszervezetek által történő használatát

rendeletben szabályozzák.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

*a)* az 5/A. §-ban felsoroltak zászló- és lobogóhasználatára esetére a zászló (lobogó), illetve a lobogó felvonására szolgáló árboc lehetséges méreteit és más jellemzőit, továbbá azok gondozására, cseréjére vonatkozó követelményeket, valamint

*b)* a helyi önkormányzat döntése alapján felállításra kerülő Országzászlóra vonatkozó előírásokat és feltételeket rendeletben szabályozza.

(3) Felhatalmazást kapnak a települési önkormányzatok - Budapesten a fővárosi önkormányzat -, hogy a közterületeknek a nemzeti ünnepeken történő fellobogózását rendeletben szabályozzák.